

Slutrapport projekt React-EU Ung Nystart

Diarienummer 2021/00285

Maj 2023

Upplägget i denna slutrapport bygger på ESFs handledning för slutrapport av socialfondsprojekt. Till grund för denna sammanställning ligger slutrapporter från samtliga tio delprojekt som har funnits inom ramen för projektet React-EU Ung Nystart.

Projektnamn: React-EU Ung Nystart

Projektägare: Region Gävleborg

Projektperiod: 2021-12-01- 2023-04-30

Kontaktperson: Ida Thunholm, huvudprojektledare.

Telefon: 072-2446041

E-postadress: ida.thunholm@regiongavleborg.se

Kontaktperson: Maria Eriksson Nätterlund, huvudprojektledare

Telefon: 072-1571330

E-postadress: maria.eriksson.natterlund@regiongavleborg.se

Ansvarig chef: Niclas Cronsell, avdelningschef Arbetsmarknad och kompetens

Sammanfattning

React-EU Ung Nystart har varit ett socialfondsfinansierat projekt som primärt har riktat sig till unga personer mellan 15-24 år som blev arbetslösa under Covid-19 pandemin och som behöver insatser för att stärka sin ställning på arbetsmarknaden för att så snabbt som möjligt komma i arbete. Två huvudsakliga målgrupper har identifierats (1) Ungdomar som hoppat av studierna i förtid och som har inget eller litet intresse av att studera vidare (2) Ungdomar som har klarat av gymnasiet men fortfarande är arbetslösa då andelen lediga jobb minskat kraftigt och konkurrensen om dessa arbeten ökat. Projektet har syftat till att vidareutveckla metoder och samverkansformer som leder unga personer mot studier eller arbete. Genom att ha arbetat målinriktat med olika metoder och insatser har fokus varit att mer träffsäkert kunna erbjuda rätt stöd för att korta ner processen till en egen försörjning för målgruppen. Projektet har erbjudit arenor för projektmedarbetare att utbyta erfarenheter kommunerna emellan. De horisontella principerna jämställdhet, tillgänglighet och icke diskriminering är kärnan i de aktiviteter som har utförts i projektet.

Projektet har haft en målsättning om ca 240 deltagare varav 40 procent kvinnor och 60 procent män.

Projektet har bestått av tio delprojekt. Bollnäs, Gävle, Hudiksvall, Hofors, Ljusdal, Nordanstig, Ockelbo, Ovanåker, Sandviken och Söderhamn. Delprojekten har haft mycket gemensamt men det finns delar som har skiljt sig åt gällande deltagarantal, metoder, arbetsätt och samverkansformer. Samtliga delprojekt har arbetat mot det gemensamma projektmålet om 40 % mot arbete eller studier. Projektet har kontinuerligt följts upp av projektägaren Region Gävleborg via besök ute hos delprojekten, lärtillfällen på plats hos Region Gävleborg och även digitalt.

Det som är genomgående för delprojekten är att arbetet har skett individuellt med nära stöd genom motiverande samtal, Supported employment, walk and talk, praktik, samtal med studie- och yrkesvägledare och kognitiv beteendeterapi.

Pärilbandet via de tidigare projekt riktat till ungdomar är tydligt. Via de andra projekten som bedrivits syns att startsträckan i detta projekt har varit kortare. Upparbetade kontaktvägar finns vilket har gjort att projektmedarbetare snabbare kan hjälpa deltagarna. Det syns även att delprojekten utifrån tidigare projekt byggt på med fler samverkanspartners, utifrån deltagares behov.

Totalt sett har projektet haft 226 deltagare. Projektet kan påvisa goda resultat då 58 % av deltagarna gått till studier eller arbete.

Innehåll

Slutrapport projekt React-EU Ung Nystart.....	1
Sammanfattning.....	2
Projektidé och förväntade resultat	5
Projektidé och syfte.....	5
Förväntade resultat.....	5
Förväntade effekter på kort sikt	5
Förväntade effekter på längre sikt	5
Hur har projektidén och resultat främjat arbetet med de horisontella principerna i projektets genomförande?.....	6
Projektets resultat, mål och indikatorer	6
Antal deltagare.....	7
Ekonomiskt resultat.....	8
Individperspektiv	8
Arbete.....	9
Studier	9
Annat	10
Reflektioner utifrån projektets resultat	11
Verksamhetsperspektiv.....	12
Samhällsperspektiv.....	12
Covid-19 pandemins påverkan på resultat.....	13
Arbetsätt.....	13
Administration.....	13
Styrgruppen.....	13
Övergripande aktiviteter anordnade av projektägaren	13
Arbetsätt och metoder i delprojekten.....	14
Exempel på aktiviteter, metoder och verksamhet som har skett i delprojekten under projektet ...	15
Horisontella principer.....	15
Trestegsraketen.....	16
De tio delprojekten.....	16
Bollnäs	17
Gävle.....	17
Hofors	18
Hudiksvall	19

Ljusdal.....	20
Nordanstig.....	21
Ockelbo.....	22
Ovanåker.....	22
Sandviken.....	23
Söderhamn.....	24
Kommunikation, spridning och påverkansarbete.....	25
Logotyper.....	25
Exempel kommunikation, spridning och påverkansarbete på regional nivå.....	25
Exempel kommunikation, spridning och påverkansarbete på lokal nivå.....	26
Uppföljning och utvärdering.....	27
Användande av resultat - implementering.....	28
Kommentarer och Tips.....	29
Tips till framtida projekt.....	29
Förteckning bilagor.....	30

Projektidé och förväntade resultat

Projektidé och syfte

Projektets övergripande projektidé och syfte har varit att stötta ungdomar mellan 15-24 år som blivit arbetslösa efter att Covid-19 pandemin klassificerades som en pandemi 11 mars 2020 att komma ut i studier eller arbete. Under projektets tid har syftet varit att bygga vidare på och vidareutveckla metoder, arbetssätt och samverkansformer från tidigare läns gemensamma ungdomsprojekt som Region Gävleborg har drivit. Genom de erfarenheter som man har gjort i tidigare projekt som Omstart! och Ung i Gävleborg så identifierade man flera framgångsfaktorer och fungerande metoder i arbetet med deltagare. Dessa har man använt som utgångspunkt i detta projekt och utvecklat vilket möjliggjort för kommunerna att på ett mer effektivt sätt kunna leda deltagarna mot studier och arbete. Genom att arbeta med en bred palett av insatser var syftet att kunna erbjuda rätt stöd och på så sätt kunnat korta ned processen för deltagare till egen försörjning.

Förväntade resultat

Projektets förväntade resultat har varit att deltagarna ska komma i arbete, påbörja studier eller på annat sätt närma sig arbetsmarknaden. Ett förväntat resultat blir följaktligen att bryta utanförskap och att bygga självkänsla hos deltagarna. Allt ovanstående sammantaget rustar individerna för nästa steg. De förväntade resultaten från projektet väntas till viss del variera mellan de lokala delprojekten beroende på val av metoder och insatser för projektdeltagarna.

De förväntade resultaten från projektet kommer i det korta perspektivet kunna mätas utifrån dels andelen ungdomar som gått till utbildning eller arbete samt om nya metoder/arbetssätt kunnat utvecklas i de olika delprojekten. Det finns även effekter som projektet genererar på längre sikt som är viktiga både för individen själv och ur ett samhällsperspektiv men dessa kan inte mätas under projektets gång.

Förväntade effekter på kort sikt

- Ökad kännedom hos målgruppen om utbildningsalternativ och kompetensbehov på arbetsmarknaden
- Ökat självförtroende och hälsa hos individen
- Ökade kunskaper hos individen om horisontella principer
- Ökad medvetenhet och redskap hos medarbetare som arbetar med målgruppen kring horisontella principer
- De erfarenheter man drar genom projektet kan implementeras in i ordinarie verksamhet och sker både under och efter projektets slut

Förväntade effekter på längre sikt

- Projektet avser att bidra till att minska arbetslösheten hos ungdomar
- Ökad tillväxt i Gävleborgs län
- Höjd andel medborgare med egen försörjning
- Förändring i attityder gentemot utbildning och därmed en höjd formell utbildningsnivå
- Projektet avser att bidra till att förändra den könsuppdelade arbetsmarknaden
- Ökad samverkan mellan kommuner, Region Gävleborg och andra aktörer

Mål uppdelat utifrån nivå

Projektet har haft som mål att fler ungdomar ska påbörja studier igen eller ges en kompetens som kan minska tiden i arbetslöshet. Om detta lyckas så är de förväntade effekterna bland annat ökad tillväxt i länet och minskad arbetslöshet.

Mål på individnivå:

1. Minst 240 deltagare ska ha erhållit insatser inom ramen för projektet.
2. 40 % av deltagarna ska utgöras av kvinnor och 60 % av män.
3. Minst 40 % av deltagarna ska ha lämnat projektet till arbete eller till studier.

Mål på projektnivå:

4. Samtlig projektpersonal ska ha genomgått alla steg i utbildningsmaterialet "trestegsraketen"- processtöd i horisontella principer
5. Ökad samverkan mellan kommuner, Region Gävleborg och andra aktörer

Mål på organisationsnivå:

6. Ökad samverkan mellan kommuner, Region Gävleborg och andra aktörer

I projektets förändringsteori (Bilaga 1) syns mål och förväntade resultat på individ-, verksamhets- och samhällsnivå.

Antal deltagare som deltagit under projektet: 226 stycken varav 101 (45 %) kvinnor och 125 (55 %) män.

Syfte, mål och målgrupp har inte förändrats under projekttiden.

Ekonomiskt resultat redovisas under resultat.

Hur har projektidén och resultat främjat arbetet med de horisontella principerna i projektets genomförande?

De medarbetare som arbetar inom projektet har alla tagit del utav utbildningen inom de horisontella principerna, vilket har gjort att de på ett enkelt sett vävt in det i sina samtal, planering och anpassning med deltagarna. Utbildningsmodellen "Trestegsraketen" som är framtagen av projektägaren Region Gävleborg har genomgått av samtlig projektpersonal och även använts med deltagare i vissa fall. Teman som normbrytande yrkesval och normbrytande studie- och yrkesvägledning har varit genomsyrande i verksamheten så även tillgänglighet och ickediskriminering kopplat till att samhället för många av deltagarna inte varit tillgängligt i sin helhet tidigare. Även kommunernas egna verksamheter som erbjuder praktik har tankesättet kring de horisontella principerna.

Projektets resultat, mål och indikatorer

Projektets målsättning var att stötta unga personer mellan 15-24 år som blev arbetslösa under pandemin och som behövde insatser för att stärka sin ställning på arbetsmarknaden att så snabbt som möjligt komma i arbete. Den primära målgruppen för projektet har varit ungdomar 15-24 år som blev arbetslösa efter den 11 mars 2020. Två huvudsakliga målgrupper har identifierats (1) Ungdomar som hoppat av studierna i förtid och som har inget eller litet intresse av att studera vidare (2) Ungdomar som har klarat av gymnasiet men fortfarande är arbetslösa då andelen lediga jobb minskat kraftigt och konkurrensen om dessa arbeten ökat. Projektet har syftat till att vidareutveckla metoder och samverkansformer som leder unga personer mot studier eller arbete. Genom att ha arbetat målinriktat med olika metoder och insatser har fokus varit att mer träffsäkert kunna erbjuda rätt stöd för att korta ner processen till en egen försörjning för målgruppen. Särskild vikt har lagts vid

de horisontella principerna vid utvecklandet av nya metoder och arbetsätt så att man har kunnat ge stöd till projektets individmål. Projektets primära målsättning har varit att så stor andel av ungdomarna som möjligt går tillbaka till studier eftersom det är den enskilt största framgångsfaktorn för att etableras sig på arbetsmarknaden på längre sikt.

Projektet inleddes med en fyra månader lång analysfas. Under den perioden genomfördes ett systematiskt arbete för att kunna starta projektverksamheten så fort som beslut för det fanns från ESF. Samtliga kommuner gjorde ett analysarbete där målgruppen och dess behov analyserades. Genom analyserna kunde sedan metoder och arbetsätt planeras och ett ungefärligt antal deltagare per kommun togs fram. Här diskuterades bland annat hur kommunerna skulle kunna säkerställa att de tog in rätt målgrupp i projektet, alltså unga som blivit arbetslösa efter 11 mars 2020 till följd av Covid-19 pandemins effekter. Det grundläggande arbete som gjordes då har varit en god grund när projektet sedan startade med deltagare.

Exempel på hur delprojekten beskrivit deltagarna:

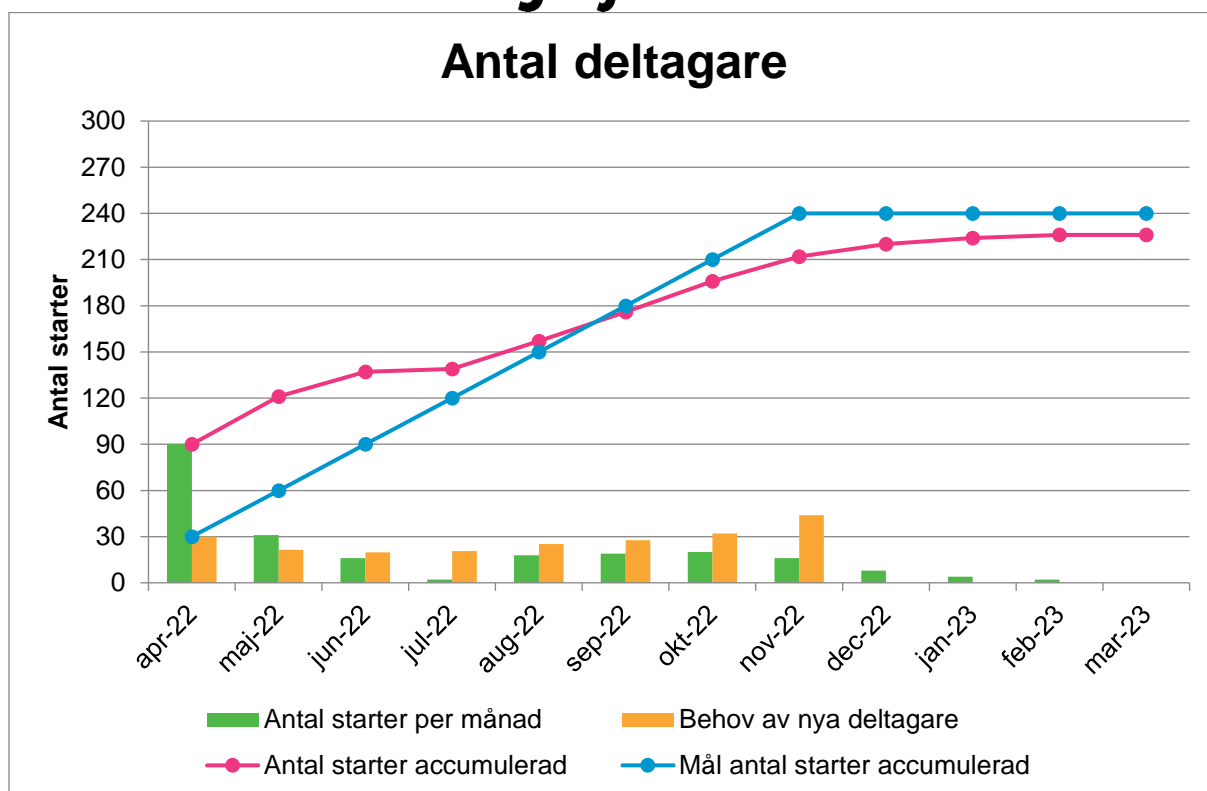
”De ungdomar vi kartlagt har inte klarat studierna på egen hand via distans så som krävts under pandemin. Orsaken kan vara att rutiner och vardagsstrukturen fallerat, att det finns inlärningssvårigheter, bristande motivation, bristande stöd från skola och föräldrar, sociala problem i familjen. Många i målgruppen kommer från dysfunktionella familjeförhållande eller familjer där det saknas studietradition. Ungdomarna inom målgruppen har på grund av samhällets omställning i pandemin inte fått det stöd de behöver för att klara av sina studier, haft en lugn plats i hemmet för sina studier och i flera fall blivit mer utsatta för familjeproblem då de inte haft sin tillflykt till skolan. Ett misslyckande med studierna påverkar ungdomarnas självkänsla och självförtroende i relation till studier och deras tilltro till att kunna få ett arbete sänks. Ungdomarna behöver ett utökat stöd, vägledning och trygghet för att klara av en stabil återgång till skola, alternativt annan lämplig aktivitet.”

Nedan följer analyser och resultat av projektets insatser. Resultaten är för projektet en vägvisare och en indikator på att det som gjorts inom projektet har fått det önskade utfallet. Många av deltagarna som har rekryteras till projektet har haft en psykisk ohälsa i bakgrunden och de har ofta befunnit sig i ett socialt utanförskap. Många av deltagarna har varit isolerade i sitt hem en längre tid innan de har påbörjat projektets insatser. Utgångspunkten i flera av delprojekten har byggt på att bryta isoleringen och att skapa motivation till förändring för individerna.

Antal deltagare

Bilden nedan visar antal starter i projektet. Totalt har projektet haft 226 unika individer som deltagit i projektet. Som bilden visar var det planerade antalet 240 deltagare.

Könsfördelningen var 55 % män och 45 % kvinnor.

(Bild 1, Bilaga 2)

Ekonomiskt resultat

Under projekttiden har projektägaren Region Gävleborg nogsamt och regelbundet haft budgetuppföljning projektövergripande samt på delprojektnivå. Projektet har generellt följt budget väl genom hela projekttiden.

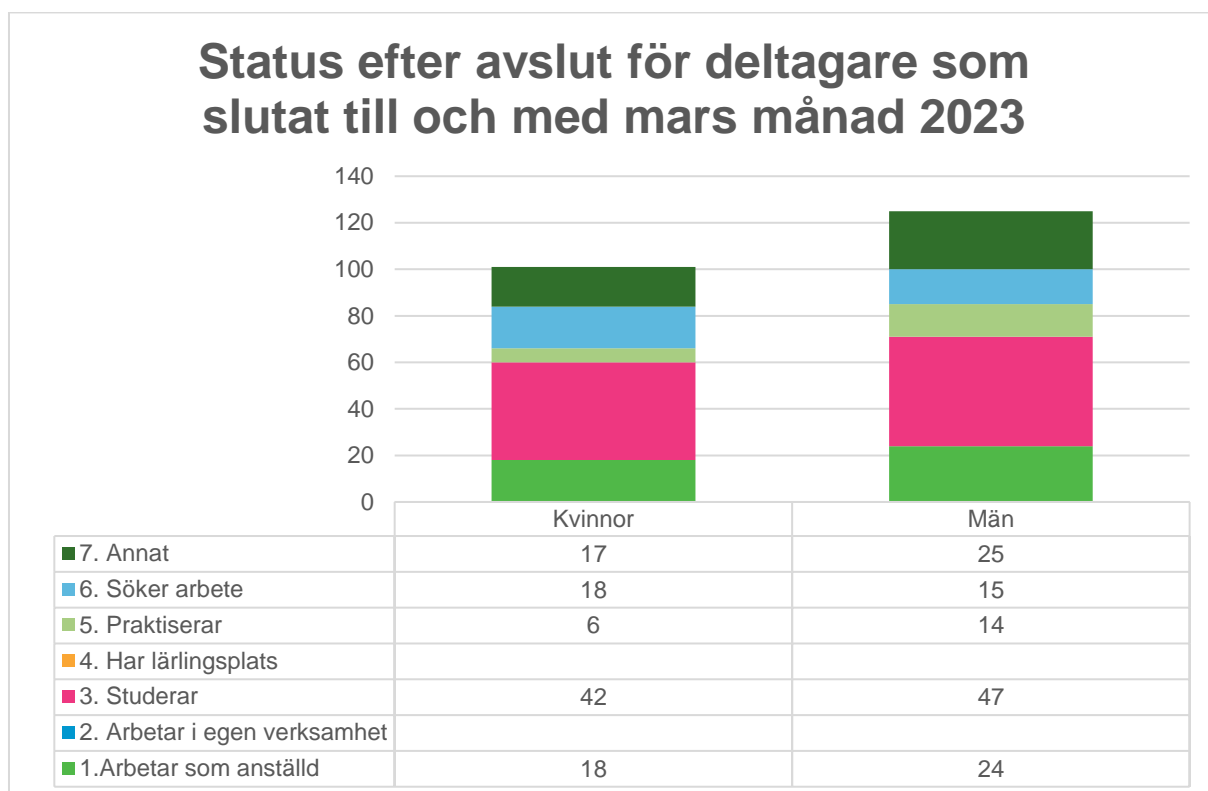
Total beviljad budget 18 763 945 kr

Total upparbetad budget 17 990 839 kr

Individperspektiv

Resultaten nedan baserar sig på projektets deltagarrapportering till och med april 2023. Under projekttiden har 226 deltagare tagit del av projektets insatser och det har resulterat i att 89 deltagare (39 %) har gått vidare till studier och 42 deltagare (19 %) har gått till arbete vilket ligger linje med projektets målsättning om minst 40 % till studier och arbete. Könsfördelningen ser ut som följer:

- 42 kvinnor (42 %) respektive 47 män (38 %) har gått till studier.
- 18 kvinnor (18 %) respektive 24 män (19 %) har gått till arbete.

(Bild 2, Bilaga 2)

Arbete

Resultaten till arbete visar att 18 kvinnor (18 %) respektive 24 män (19 %) har gått till arbete. Totalt sett alltså 42 deltagare (19 %). Det är en spridning till vilka yrkeskategorier deltagarna blivit anställda inom men de fyra yrkesområden som flest fått arbete inom är

- Byggindustri sex deltagare (varav en kvinna och fem män)
- Enheter för vård och omsorg sex deltagare (varav fyra kvinnor och två män)
- Handel och service åtta deltagare (varav fyra kvinnor och fyra män)
- Hotell och restaurang sex deltagare (varav tre kvinnor och tre män)

Det ska dock poängteras att det är stora yrkeskategorier och i så ung ålder så är det egentligen svårt att kategorisera så tydligt. På grund av rådande läge på arbetsmarknaden med brist på arbetskraft inom de flesta branscher har ungdomarna erhållit arbeten inom de flesta branscher och ej endast inom de branscher som annars står för merparten av de så kallade ingångsjobben. Delprojekten poängterar att de arbetat för att motivera deltagarna till yrken som individerna själva är intresserade av men även uppmanat dem att tänka kopplat till goda framtidsval i form av bristyrken och att våga tänka könsöverskridande.

Studier

Resultaten till studier visar att 42 kvinnor (42 %) respektive 47 män (38 %) har gått till studier. Totalt sett alltså 89 deltagare (39 %). Fördelningen för inriktningen studier visar tydligt att största andelen gått till vuxenutbildningen gymnasiet. Detta till följd av att delprojekten haft samarbeten med Komvux för att få in yngre elever istället för att de ska gå till gymnasiet. Delprojekten vittnar om

framgången med detta arbetssätt eftersom Komvux kunnat anpassa studierna mer specifikt efter individens behov och flera elever har efter en tid på Komvux sedan kunnat gå tillbaka till studier på gymnasiet igen. Därefter synes att flertal gått till Nationellt gymnasieprogram yrkesförberedande:

- Vuxenutbildning gymnasiet 37 deltagare (varav 15 kvinnor och 22 män)
- Nationellt gymnasieprogram yrkesförberedande 16 deltagare (varav nio kvinnor och sju män)
- Nationellt gymnasieprogram studieförberedande nio deltagare (varav sex kvinnor och tre män)
- Folkhögskola - allmän kurs åtta deltagare (varav tre kvinnor och fem män)

Annat

Resultaten visar att totalt 20 deltagare (9 %) har gått till praktik. Av dessa är det sex kvinnor (6 %) och 14 män (11 %). Praktiken kan för många vara ett första steg inför att sedan erhålla arbete alternativt ett sätt att komma närmare studier så detta resultat ligger väl i linje med goda stegförflyttningar. Olika individer behöver olika lång tid på sig att närma sig studier eller arbete och det syns tydligt i detta projekt att praktikanskaffning och nyttjande av detta som metod har varit framgångsrikt för deltagarnas förflyttning.

Andelen som söker arbete vid projektets slut är totalt 42 individer (15 %) varav 18 kvinnor (18 %) och 25 män (12 %).

Deltagare som avslutningsvis skriv ut till "Annat" är totalt 42 individer (19 %) varav 17 kvinnor (17 %) och 25 män (20 %). Avslutsorsak Annat kan vara allt från att de flyttat och därmed avslutats, att de blivit sjukskrivna, avbrutit deltagande i projektet, skrivits över till annan myndighet etc.

Utöver ovanstående resultat så vittnar delprojekten om stegförflyttningar hos deltagarna. Nedan exempel på en deltagares resa genom projektet.

En deltagares väg genom projektet:

"April 2022

Projektet kontaktades av KAA (kommunala aktivitetsansvaret) angående en ungdom som avbrutit gymnasiet. Utifrån den förhandsinformation som KAA bistod med bokades ett möte in med ungdomen. Vid det första mötet med ungdomen där även representant från KAA deltog framkom att ungdomen avbrutit sina studier vid ett yrkesprogram på gymnasiet på grund av medicinska hinder och att hen ville ha hjälp men visste inte riktigt med vad. Ungdomen var vid detta tillfälle väldigt tillknäppt och svarade mest jakande och ibland med ett "vet inte". Vid detta möte diskuterades även huruvida en praktikplats skulle kunna vara av intresse och då på en arbetsplats som var lugn och kreativ, något som ungdomen kunde tänka sig.

April – maj

Ungdomen erhöll en praktikplats och påbörjade denna vilket skedde parallellt med kontakten med REACT. Vid träffarna med ungdomen framkom sakta men säkert att ungdomen hade påbörjat två program på gymnasiet och efter att ha läst ett år på ett högskoleförberedande program bytte hen till ett yrkesprogram. Vidare framkom att ungdomen hade medicinska svårigheter som påverkat hen i vardagen och särskilt i skolmiljön. Det innebar även att ungdomen under perioder inte kunde ta sig till och vistas i skolan. Psykisk ohälsa hade växt fram i form av oro och ångest. Under senare delen av högstadiet försvann vännerna och under tiden på gymnasiet rådde stora svårigheter att interagera och socialisera sig med andra elever. Situationen och måendet kom till ett stadie som ledde till att ungdomen valde att avbryta sina studier.

Juni - oktober

Ungdomen kom att söka feriejobb via kommunen och fick möjligheten att arbeta på ett äldreboende vilken hen tyckte var utvecklande och roligt med undantag för de höga röster som kan förekomma inom äldreboenden i och med de äldre som ofta hör dåligt.

Under sommaren fortsatte framtiden och olika alternativ diskuteras fram med ungdomen. Relativt snart började ungdomen att fråga alltmer om studier och sa sig känna ett visst intresse av att läsa något. Ville dock inte påbörja gymnasiestudier vilket ledde vidare till att prata om studier vid folkhögskola alternativt vuxenutbildningen. Ungdomen kom snart fram till att hen ville testa att läsa vid vuxenutbildningen. Påbörjade studier under hösten och läste en kurs på gymnasial nivå. Till en början deltog React vid lektionstillfällena och trappade ner närvaron allteftersom. Efter några veckor började ungdomens närvaro minska vilket föranledde samtal om orsaken till frånvaro. Det visade sig att ungdomens medicinska hinder påverkade förutsättningarna att ta sig till skolan. Under en kort period hämtades och skjutsades ungdomen mellan skolan och hemmet. Ungdomen slutförde kursen med bra betyg och var stolt över sin prestation och resultatet av sina studier.

Oktober – december

Efter kursens avslutat ville ungdomen inte fortsätta studera och nya diskussioner och motiverande samtal tog fart. Samtalen kom att handla om arbetsmarknad och jobsök, studie- och yrkesvägledande inslag samt att olika personlighetstester genomfördes vilka sedan diskuterades. Efter några veckor uppgav hen att studier ändå var fortsatt intressant. Ungdomen hade kommit fram till att hen inte riktigt var mogen för arbetsmarknaden och att studier nog skulle generera mer än bara praktik.

Januari – februari 2023

I januari påbörjade ungdomen ytterligare en platsförlagd gymnasial kurs vid vuxenutbildningen. React deltar på vissa lektioner och har kunnat se hur ungdomen har interagerat med andra elever i kursen och att hen även deltar i diskussioner. Det går att urskilja att ungdomen kan se att den är en del av ett sammanhang. Efter drygt tre veckors studier har ungdomen deltagit vid alla lektionstillfällen, planerat för att fortsätta studera i syfte att närma sig en högskoleförberedande examen mot samhällsprogrammet. Uppger sig må bättre i själen men även det medicinska tillståndet har förbättrats. Och något som bidragit stort till detta är den lärare som håller i den nuvarande kursen. Denne är fantastisk på att se varje enskild individ, respektera och möta denne i dess nuvarande situation och inte tvinga fram något. Samtidigt som läraren är en fena på att locka fram det bästa hos varje person och lyfta in denne i undervisningen och få den att känna sig viktig och värdefull i klassrummet. Därför blir även gruppen i klassen ett bra team vilka ofta får sitta i mindre grupper och diskutera saker. Detta i sin tur har enat eleverna och de alla känner sig bekväma och visar stor respekt gentemot varandra. Och inte nog med det, läraren är dessutom otroligt duktig på att få eleverna att bli engagerad på lektionerna, hänga upp de nyvunna kunskaperna i redan befintliga kunskaper och så vidare, vilket medför att lärandet blir intressant. Ungdomens utveckling under denna period har gått från att vara väldigt tillbakadragen, tystlåten, försiktig, ensam till att ha blivit mer öppen, prata mer, visa känslor, till och med skoja till det ibland. Hen har växt under tiden för sina studier och säger sig känna stolthet både över provresultat och över den stegförflyttning som skett.”

Reflektioner utifrån projektets resultat

Trots den korta projekttiden visar projektet på mycket goda resultat. Förklaringar till detta kan vara att delprojekten har lång erfarenhet att arbeta med ungdomsprojekt och sedan tidigare kommit gång med god samverkan och utvecklat metoder och arbetssätt som de nu i detta projekt haft möjlighet att förfina och skruva på. En annan anledning till det goda resultatet kan även vara att delprojekten

tagit in ett antal deltagare från det tidigare projektet Omstart! och man uppger att dessa deltagare i och med längre period av individuellt stöd haft möjligheten att lyckas. För flera av deltagarna är det tydligt att tidsaspekten varit avgörande för att lyckas nå målet studier eller arbete.

En bidragande anledning till att fler av deltagarna snabbt kom ut i arbete eller studier är för att delprojekten upparbetat nära relationer med näringslivet, Komvux, gymnasieskolor och folkhögskolor. Ett av delprojekten har upparbetat ett nära samarbete med restaurangkedja där deltagare kunnat starta med praktik för att sedan erbjudas arbete om det fungerat bra. Ett annat delprojekt uppger att en stor framgång för deras del är att de håller i kommunens sommarjobb och kan då mjuk-starta ungdomen med en praktik inför sommarjobb. Det blir en bra matchning där individen har chans att testa jobbet innan hen beslutar sig.

Samtliga delprojekten poängterar vikten av att individen ska få lyckas med det hen företar sig. Att påbörja studier eller arbete utan att vara "redo" kan vara mycket riskabelt och innebära att deltagaren gör stegförflyttning bakåt trots att hen tagit sig ut i aktivitet.

Resultaten i projektets sista månad var som förväntad sämre än under resten av projekttiden. Att den sista månaden i ett projekt blir något sämre är väntat då man då avslutar alla som finns kvar i projektets verksamhet. Delprojekten har lyft att många av deltagarna som har gått till "annat" kommer att börja studera t.ex. gymnasieskola eller vuxenutbildningen efter sommaren eller att de har sommarjobb på gång. Men då projektets resultat beskriver vad deltagaren gör dagen efter avslutat projekt så syns inte resultat om sommarjobb eller studier efter sommaren när projektavslut sker i april.

Deltagande på lika villkor för kvinnor och män har varit viktigt vid utformningen av projektets verksamhet. Projektet hade en målsättning om att nå 40 % kvinnor och 60 % män och den faktiska fördelningen blev 45 % kvinnor och 55 % män. I och med projektets inriktning på individuellt stöd så kunde deltagande på lika villkor säkerställas.

Verksamhetsperspektiv

Många projektmedarbetare har arbetat i flera tidigare ESF-projekt och har på så sätt byggt upp en gedigen kunskap om hur projektverksamheten fungerar vilket har varit en styrka i samverkan och i kontakten med operativ personal hos andra myndigheter. Man kan även se att det har underlättat för samverkan inom projektet. I flera av de deltagande kommunerna har man i och med projektet gjort organisatoriska förändringar. De förändringar som gjorts innebär förändrade arbetsätt och ökad samverkan gällande målgruppen inom kommunerna även i ordinarie verksamhet. Många delprojekt har beskrivit att de arbetat för trygga övergångar mellan myndigheter/annan aktör för att slussa ungdomen rätt om det är så att nästa steg i hens planering just nu ej är arbete eller studier. Under projektet har samverkan ökat inom de kommunala organisationerna men även med andra aktörer.

Samhällsperspektiv

Projektet har betydelse ur ett samhällsperspektiv eftersom att målgruppen utan insatser kommer fortsätta att befinna sig i utanförskap. Det har gett möjligheter att skraddarsy insatser för målgruppen som inte hade varit möjligt annars.

Tack vare projektets insatser har deltagare börjat sin väg mot att kunna bidra till samhället genom att ta tag i exempelvis sin skolgång, sitt mående och börjat få en framtidstro igen. För de deltagare som har gått mot studier eller arbete så har resan börjat mot att bidra till samhället genom att man känner att man äger sin egen framtid. Det är något som i längden kan bidra till att dessa inte behöver ansöka om försörjningsstöd.

Covid-19 pandemins påverkan på resultat

De restriktioner som varit till följd av Covid-19 pandemin syns tydligt hos flertal deltagare i projektet. Många har avsaknad av studieteknik och svårt att lära sig hitta en bra teknik på egen hand när studier genomfördes på distans. Att börja studera igen nu blir då dubbelt arbete för dessa deltagare i och med att de även behöver en startsträcka att lära sig studieteknik.

Deltagare som har varit socialt isolerade redan innan Covid-19 pandemin har i och med pandemin än mer blivit instängda och eftersom det blivit accepterat att vara "hemma" så har deras utanförskap i och med detta blivit än mer befast. Flera delprojekt beskriver deltagare som de behöver börja träffa i hemmet för att succesivt få med sig ut. Stegförflyttningen från hemmet och ut till att exempelvis åka bil och sedan besöka en annan miljö så som biblioteket eller annan plats för möte/besök kan för vissa deltagare vara en lång process.

Arbetsätt

Administration

ESF-projekt innebär en hel del administration. Projektledningen fungerar löpande som ett administrativt stöd för delprojekten. Då både kommunerna och projektägaren har en vana av att driva ESF-projekt finns ett väl utarbetat system för administrationen.

Styrgruppen

Den regionala styrgruppen har haft en viktig roll för projektet. Medlemmarna i styrgruppen har varit delaktiga och väglett projektet under hela projekttiden och de har varit viktiga talespersoner för projektets arbete och betydelse. För implementering har styrgruppsmedlemmarna en avgörande roll och deras mandat att påverka och få till förändring har stor betydelse för en lyckad implementering. Implementeringsarbetet har intensifieras under projektets avslutande del och i det har styrgruppen haft en viktig roll.

På lokal nivå ser sammansättning och funktionen av styrgrupperna olika ut från kommun till kommun beroende på lokala förutsättningar. Personer med rätt mandat har dock funnits med i samtliga lokala styrgrupper. Det har genomförts regelbundna styrgruppsmöten på lokal nivå.

Övergripande aktiviteter anordnade av projektägaren

Under projektet har projektmedarbetarna fått tillgång till utbildningsmaterialet om de horisontella principerna "Trestegsraketen" (se mer under rubriken Trestegsraketen). Det har medfört att stödet finns nära till hands när det behövs och har inneburit att det inte varje gång behövt initieras aktiviteter av projektägaren.

Projektägaren har öppnat upp en arena för erfarenhetsutbyte i form av lärtillfällen. Dessa träffar har varit både fysiska och digitala. Teman för dessa träffar har varit budgetuppföljning, erfarenhetsutbyte delprojekten sinsemellan, administrativa rutiner etc. Dessa har också legat till grund för lägesrapporteringen till ESF varje månad.

Under projektets gång har projektledningen genomfört kontinuerliga träffar med delprojekten. Under analysfasen gavs stöd till kommunerna i analysarbetet och i framtagande av lokala avstämningsrapporter. I genomförandefasen erbjöds arenor för erfarenhetsutbyten och uppdaterat delprojekten löpande på aktuella frågor, att se att budgeten efterföljs och stötta i rapporteringen. Delprojekten har besökts med anledning av att "tanka av" information för att projektägaren kontinuerligt ska kunna rapportera hur arbetet fortskrider. Att besöka varje delprojekt och höra och

se deras verksamhet har varit mycket värdefullt och ger en mer rättvisande bild av det arbete som genomförts.

För att presentera projektets slutresultat genomfördes en slutkonferens 15 maj. Där presenterades resultatet för projektet för samtliga medarbetare. ESF-rådet deltog för att presentera och svara för myndighetens del i projektet som helhet och för att även kunna ta med värdefull information vidare från delprojektet inför kommande projekt.

Allt material som delprojektet behövt under projekttiden har delgivits via plattformen Projify. Projektledningen har laddat upp material, mallar, delgivit budgetuppföljning och månadsrapporteringar via plattformen.

Under projekttiden har projektledningen denna gång prioriterat att låta delprojekten arbeta med deltagare så mycket som möjligt och undvika att behöva lägga tid på administration eftersom projekttiden varit kort. Därmed har projektledningen axlat månadsrapportering, lägesrapporter och slutrapport till stora delar.

Arbetsätt och metoder i delprojekten

I projektet har samtliga länets tio kommuner deltagit; Bollnäs, Gävle, Hudiksvall, Hofors, Ljusdal, Nordanstig, Ockelbo, Ovanåker, Sandviken och Söderhamn. Det har varit en styrka då flera olika metoder och insatser provas och utvecklas utifrån undergrupper inom målgruppen beroende på tidigare erfarenheter och utbildningsnivå hos individerna.

Det finns en hög kompetens och erfarenhet av att arbeta med målgruppen sen tidigare i kommunerna. Flertalet av delprojekten koordineras av lokala arbetsmarknadsenheter med en flerårig vana att arbeta med målgruppen. Det har funnits ett stort intresse för att få vara med och vidareutveckla eller pröva delvis nya metoder i syfte att hjälpa målgruppen närmare arbetsmarknaden.

Ett av delprojekten har inte tidigare deltagit i ungdomsprojekt i den här formen. De fick en utmaning från start att upparbeta samverkan och att sprida information om projektet. Arbetet med att bygga samverkan internt i kommunen var av stor vikt och att skapa samverkansvägar till skolan var nytt. När det väl kommit igång upplevde projektarbetarna att det fungerade mycket bra och att de gärna hade fortsatt för att vidareutveckla metoder och arbetsätt. En lärdom är att det tar tid att skapa samverkan, rutiner och hitta flöden.

I alla delprojekt har det funnits en tydlig ansvarsfördelning med ansvariga huvudmän, oftast arbetsmarknadsenhetschefer, med delprojektledare/projektsamordnare som ansvarar över de praktiska detaljerna i delprojekten samt, beroende på kommunstorlek, också annan projektpersonal.

IT-plattformen (Projify) som möjliggör att kunna dela dokument elektroniskt har använts frekvent i detta projekt. Plattformen började användas i ungdomsprojektet Omstart! och sågs som ett bra verktyg för att delge varandra dokumentation på ett smidigt sätt. Den regionala projektledningen har haft ett särskilt ansvar för att se till att aktuella erfarenheter, dokument och material finns tillgängligt. Plattformen erbjuder också ett enkelt sätt till dialog och erfarenhetsutbyte i form av ett digitalt forum där samtliga projektmedarbetare har möjlighet att ställa frågor, komma med tips etc.

I de olika delprojekten har man valt att arbeta med deltagarna under olika lång tid. Delprojekten har haft många aktiviteter, metoder och arbetsätt som liknar varandra men det finns också lokala skillnader. De flesta delprojekt har erbjudit olika spår/inriktningar för deltagarna i projektet medan andra erbjudit samma insats för alla.

Exempel på aktiviteter, metoder och verksamhet som har skett i delprojekten under projektet

- Hälsa och friskvård
- Studiebesök
- Praktik, Normbrytande praktik
- Arbetsträning
- Förberedande körkortsteori
- Studie- och yrkesvägledning
- Arbetsmarknadskunskap
- Diskussioner med koppling till de horisontella principerna
- 7:20 metoden
- MASS-metoden
- Samarbete med ASF-företag (arbetsintegrerade sociala företag)
- Samarbete med Folkhögskola
- Aktiviteter för stärkt självkänsla
- (PUB) Praktisk Utredning och bedömning
- Motivationshöjande insatser
- Individuella handlingsplaner
- IPS (Individual placement support)
- MI (Motiverande samtal)
- Supported employment
- FIRO
- Pedagogiska metoder: emotionellt stöd, informativt stöd och praktiskt stöd
- Stages of change (Prochaska och Di Clemente)
- Coaching

Horisontella principer

Arbetet med de horisontella principerna har skett under hela projekttiden. Det har skett genom att medarbetarna har fångat det som har skett i vardagen och öppnat upp för diskussioner när tillfälle har funnits men också genom planerade aktiviteter så som filmer och normbrytande studie- och yrkesvägledning.

Under projektets gång så har det upptäckts en del hinder och funktionsnedsättningar hos deltagarna varför ytterligare anpassningar kan ha behövt och vidareslussning till andra instanser. Samtliga projektlokaler som har använts har tillgänglighetsanpassats om behov för det funnits. Möjlighet för vidare anpassningar har funnits om behov har uppstått vid intag av nya deltagare.

En viktig del i arbetet med de horisontella principerna har varit bemötande av deltagarna. Att ha ett bra bemötande för den här målgruppen har många gånger varit avgörande för hur väl de har lyckats. Många av deltagarna kommer in med psykisk ohälsa och har haft en hel del misslyckanden med sig i bagaget och tilliten har varit låg generellt för att skapa nya kontakter.

Många av delprojekten har arbetat aktivt med hållbarhet, man har även haft policyer för resor.

Nedan presenteras några aktiviteter med koppling till de horisontella principerna som har genomförts för deltagarna och projektmedarbetare under projektets gång:

- Workshop där man har tagit fram material i delprojektet för att öka kunskaperna inom området för medarbetarna.
- I något delprojekt har man haft möjligheten inom ramen för projektet att få prova studier med bibehållet försörjningsstöd. Att göra denna typ av undantag kan ha bidragit till att jämna ut konkurrensvillkor och skapa mer likvärdiga förutsättningar för ungdomar som tidigare har gått miste av utbildning av olika orsaker.
- Normkritiska diskussioner med olika ämnen som livskunskap, vardagsjuridik och myndighetskunskap har man arbetat med eftersom man har sett att deltagarna saknar den kunskapen.
- Det har genomgående varit självklart att alla deltagare ska kunna delta på sina villkor och premisser och att deltagande i projektet ej har behövt vara "på plats" i en viss lokal utan det kan för någon deltagare vara ifrån hemmet, för en annan att det varit träffar i form av att åka bil med projektledare och så vidare. Genomgående temat hos alla delprojekten "Att möta ungdomen där denne är". Att möta deltagaren på den arena där hen känner sig trygg har med stor sannolikhet bidragit till att bygga förtroende och trygghet som därefter gett grunden till stegförflyttningar att närma sig arbetsmarknaden.
- Aktivt arbete med att belysa utbildningar och arbeten som bryter mot normer där man har sett att tjejer har fått intresse för arbetet på verkstäder och killar har intresserat sig för vårdrket.
- Föreläsningar med deltagare om könsnormer, sexualitet och icke diskriminering där man har fått ökad förståelse i hur det ser ut i samhället.
- Övningar för att synliggöra och jämna ut olikheter genom olika diskussionsövningar.

Trestegsraketen

Under tidigare projekt hos projektägaren har ett arbetsmaterial för arbetet med de horisontella principerna byggts upp. Den består av tre delar och har haft arbetsnamnet "trestegsraketen". Trestegsraketen är ett systematiskt arbetssätt. Ett processtöd kopplat till arbetet med de horisontella principerna har efterfrågats från kommunerna. Utbildningsmaterialet ser ut enligt följande.

Metoden bygger på tre steg:

Steg 1 – en filmad föreläsning på grundläggande nivå om de horisontella principerna, föreläsningen bygger på information, inspiration och att öka intresset för att arbeta med frågorna med korta diskussionsövningar.

Steg 2 – ett filmat processtöd i form av ett workshopmaterial för genomlysning av lokala aktiviteter och hur väl de integreras av de horisontella principerna.

Steg 3 - ett processtöd på plats med tillhörande material där man benar ytterligare i verksamhetens aktiviteter. Arbetet resulterar sedan i en handlingsplan och visar på vad man behöver göra mer av.

Samtliga delprojekt har tagit del av materialet. Det har gett en ökad förståelse kring dessa frågor samt en genomlysning av verksamheterna som har gjort att delprojekten kunnat skruva på verksamheten för att bättre uppfylla det önskade läget i arbetet med de horisontella principerna och på så sätt även kunnat erbjuda alla deltagare de bästa stödet utifrån behov. Ett oförutsett resultat kopplat till utbildningsmaterialet är att det inte bara är delprojektens medarbetare som har använt materialet utan delar av materialet används också som diskussionsunderlag med deltagare.

De tio delprojekten

Resultaten för de tio delprojekten sammanfattas nedan.

Bollnäs

Förväntat antal deltagare totalt: 20 deltagare

Totalt antal deltagare: 21 deltagare

I delprojektet har man bl.a. arbetat med följande metoder och arbetsätt

- Projektet arbetar både individuellt och med gruppverksamhet.
- Kontaktfrämjande arbetsätt
- 7TJUGO-metoden
- Webbportalen Jobbhunting.se
- Praktiksamarbete med näringslivet och ideella föreningar
- Friskvårdsaktiviteter så som gym, minigolf, pingis och promenader.
- Nära samverkan med Bollnäs Folkhögskola
- Första hjälpen till psykisk hälsa som är en utbildning som projektmedarbetarna har gått
- Förberedande insatser mot att söka arbete så som CV-genomgång, yrkesfilmer, utbildningsportalen, Arbetsförmedlingens hemsida

Resultat

Resultatet för delprojektet vid avslut är att 48 % av deltagarna har fått arbete eller börjat studera. 24 % av deltagarna gick till arbete och 24 % gick till studier. Delprojektet har haft 21 ungdomar deltagande varav nio tjejer och 12 killar. Under projekttiden har 10 ungdomar haft praktik. Fem ungdomar har gått vidare till arbete. Det har handlat om både reguljära och subventionerade anställningar. Fem ungdomar har börjat studera. 11 av deltagarna får fortsatt stöd via KAA, Försörjningsstödsenheten och/eller Arbetsförmedlingen.

Samverkansparter i projektet

- Arbetsmarknadsenheten Bollnäs kommun
- Individ och familjeomsorgen Bollnäs kommun
- Försäkringskassan
- Civilsamhället – föreningsalliansen
- Bollnäs Folkhögskola
- Gymnasieskolan
- Fritidsbanken
- Komvux
- Studie- och yrkesvägledare
- Näringslivet
- Ideella föreningar
- Arbetsförmedlingen

Gävle

Förväntat antal deltagare totalt: 40 deltagare

Totalt antal deltagare: 41 deltagare

I delprojektet arbetar man med följande metoder och arbetsätt

- Individuell coaching
- Vägledning

- Stages of change (Prochaska och Di Clemente)
- FIRO
- Pedagogiska metoder: emotionellt stöd, informativt stöd och praktiskt stöd
- Individuellt start-stöd som är ett intensivt stöd utifrån deltagarens behov med enskilda träffar som utgår från individens specifika behov
- Gruppträffar två gånger per vecka med olika teman.
- Studiebesök på skolor och arbetsplatser
- Genförandestöd studier eller praktik är en insats som utgår från deltagarnas behov för att de ska få rätt verktyg för att lyckas genomföra sina studier eller sin praktik
- Checklista för att mäta progression

Resultat

Resultatet för delprojektet vid avslut är att 73 % av deltagarna har fått arbete eller börjat studera. 24 % av deltagarna gick till arbete och 49 % gick till studier. Delprojektet har haft 41 ungdomar deltagande varav 20 tjejer och 21 killar. Tio ungdomar har gått vidare till arbete. Det har handlat om både reguljära och subventionerade anställningar. 20 ungdomar har börjat studera. Fem ungdomar söker arbete vid avslut av projektet. Fyra ungdomar avslutar projektet med motiveringen annat. Dessa har då fortsatt stöd av KAA och delprojektet uppger att det finns en planering att påbörja studier för dessa fyra till hösten 2023.

Samverkansparter i projektet

Delprojektet har en strategiplan för samsyn, samverkan och samhandling som innefattar:

- Grundskola
- Gymnasieskolan/nationella program/ IM program
- Vuxenutbildningen
- Folkhögskola
- Kompassen
- Fältassistenter
- Barn och ungdomspsykiatri
- Vuxenpsykiatri
- Ungdomsmottagning
- Hälsocentral
- Näringslivet
- BUP
- Frivården

Hofors

Förväntat antal deltagare totalt: 20 deltagare

Totalt antal deltagare: 16 deltagare

I delprojektet arbetar man med följande metoder och arbetssätt

- I de individuella träffarna har man stöttat deltagaren med aktiviteter såsom walk-and-talk
- Hälsoinspirerande aktiviteter för att öka den psykiska och fysiska hälsan hos deltagaren
- Stöd till deltagare som vill återgå till studier med stöd vilka studieformer som passar individen bäst
- Körkortsteori

- Praktikansaffning
- Stöd i att se sitt eget ansvar i planering och att påverka sin egen framtid mm.
- De metoder som man medarbetarna har arbetat och utbildats i är motiverande samtal lösningsfokuserat samtal och SE/IPS (Supported Employment/Individual placement and support) och de har använts utifrån individens behov.

Resultat

Resultatet för delprojektet vid avslut är att 88 % av deltagarna har fått arbete eller börjat studera. 13 % av deltagarna gick till arbete och 75 % gick till studier. Delprojektet har haft 16 ungdomar deltagande varav åtta tjejer och åtta killar. Två ungdomar har gått vidare till arbete. 12 ungdomar har börjat studera. Två ungdomar avslutar projektet med motiveringen annat. Dessa har då fortsatt stöd av KAA och delprojektet uppger att det finns en planering att påbörja studier för dessa till hösten 2023.

Samverkansparter i projektet

- Delegationen unga till arbete (DUA)
- Arbetsförmedlingen
- Arbetsmarknad och integrationsenheten Hofors kommun
- Individ- och familjeomsorgen Hofors kommun
- Vuxenutbildningen/SFI
- Högstadiet
- Elevhälsan

Hudiksvall

Förväntat antal deltagare totalt: 20 deltagare

Totalt antal deltagare: 25 deltagare

I delprojektet arbetar man med följande metoder och arbetssätt

- Studiemotiverande insatser
- Vägledning mot studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF)
- Körkortsteori
- Praktik och arbetsträning med handledning
- IPS vilket är ett individ anpassat stöd till arbete och metoden är framtagen för personer som har psykisk funktionsnedsättning eller som lider av psykisk ohälsa
- Skjuts till och från skolan
- Planering av framtida studier/kurser
- Individuellt stöd och gruppaktiviteter
- Teambuildingsaktiviteter
- Social matchning
- Newstart metoden som är ett coachningverktyg
- Hjälptill rätt hjälp genom att projektmedarbetarna blir länken till annat stöd som exempelvis vid ansökan om aktivitetsersättning, kontakt med andra myndigheter etc.
- Föräldrasamtal/föräldrastöd

Resultat

Resultatet för delprojektet vid avslut är att 64 % av deltagarna har fått arbete eller börjat studera. 12 % av deltagarna gick till arbete och 52 % gick till studier. Delprojektet har haft 25 ungdomar

deltagande varav 10 tjejer och 15 killar. Tre ungdomar har gått vidare till arbete. 13 ungdomar har börjat studera. Sju ungdomar söker arbete alternativt avslutas med motiveringen annat vid avslut av projektet. Dessa har då fortsatt stöd av KAA och delprojektet uppger att det finns en planering att påbörja studier eller komma in på sommarjobb för dessa deltagare.

Samverkansparter i projektet

- Bromangymnasiet
- Forsa Folkhögskola
- Försörjningsstöd
- Försäkringskassan
- Centrum för ungas lärande samt samverkan med specialpedagog och studie- och yrkesvägledare
- Kontakt med vård, psykiatri och TRISAM
- Näringslivet
- Arbetsförmedlingen

Ljusdal

Förväntat antal deltagare totalt: 20 deltagare

Totalt antal deltagare: 11 deltagare

I delprojektet arbetar man med följande metoder och arbetssätt

- Individuell planering som grund.
- Gruppaktiviteter för de som det fungerar för
- Lösningfokuserat arbetssätt
- Femstegsmodellen
- AME-butiken som ett verktyg att arbetsträna, praktisera och socialisera. Butiken har varit mötesplatsen och grundbulten för projektet.
- Tydlig och trygg handledning
Grundläggande baskunskaper som att passa tider, höra av sig, skilja på privatliv och arbetsliv, telefonträning, söka arbete etc.

Resultat

Resultatet för delprojektet vid avslut är 18 % av deltagarna har under projekttiden fått arbete eller börjat studera. 0 % av deltagarna gick till arbete och 18 % gick till studier.

Delprojektet har haft 11 ungdomar deltagande varav sex tjejer och fem killar. Ljusdals utmaning har varit att de sedan tidigare ej medverkat i ungdomsprojekt på liknande vis så som övriga delprojekt har gjort. De fick börja sin resa med att skapa ytor för samverkan och försöka göra projektet synligt ute i kommunen. Det tog första halvåret att jobba igång detta och de har sedan "enbart" haft ungefär 5-6 månader att arbeta aktivt med sina deltagare. När det är så här korta projekt som React har varit blir det en tuff utmaning att kunna visa på tydliga resultat ut till arbete eller studier. Delprojektet vittnar om att flertalet av dessa deltagare har sökt och ska påbörja studier hösten 2023. Det är även mycket tydliga stegförflyttningar för samtliga deltagare. De betonar att för många av deltagarna har starten varit att först och främst skapa en tillit till en trygg vuxen och därifrån sedan våga börja ta steg framåt på egen hand. Att göra stegförflyttningar kan handla om att våga gå ut genom dörren hemma, att kunna ta bussen, gå in i en affär, att våga äta tillsammans med andra, kunna ha ett språk och kommunicera med andra, att vistas i en annan miljö än hemmet och succesivt

ha en uppgift. Totalt har sex ungdomar påbörjat studier eller startat en praktik vid projektets avslut. Fem ungdomar söker arbete och har fortsatt stöd av coach eller Arbetsförmedlingen.

Samverkansparter i projektet

- Försörjningsstöd, socialtjänsten
- Samordnare på IM på Gymnasieskolan
- Studie- och yrkesvägledare på gymnasiet
- Arbetsförmedlingen
- IFO

Nordanstig

Förväntat antal deltagare totalt: 20 deltagare

Totalt antal deltagare: 19 deltagare

I delprojektet arbetar man med följande metoder och arbetssätt

- Kartläggning av vad individen gjort tidigare (intressen, önskemål etc.)
- Individuell planering är det huvudsakliga arbetssättet för delprojektet
- Metod för ökad samverkan mellan tjänstepersoner som målgruppen berörs av som bygger på gruppträffar på dessa personer och funktioner
- Projektmedarbetare vid Arbetsmarknadsenheten har utbildning i IPS/SE – Supported Employment
- Praktikanskaffning
- MI – Motiverande samtal
- Träffar deltagaren där det passar hen (hemma, ute, kontoret)
- Studiebesök ute på arbetsplatser och skolor
- 7Tjugometoden och andra samtalsmetodiker
- Nuvarande metoder som finns att tillgå är traditionellt arbetsmarkandsarbete med praktik, studiebesök, arbetslivsinformation och individuell- och gruppcoaching
- Praktik eller arbetsträning på SFA
- Social träning
- "Walk and talk"

Resultat

Resultatet för delprojektet vid avslut är 53 % av deltagarna har under projekttiden fått arbete eller börjat studera. 32 % av deltagarna gick till arbete och 21 % gick till studier. Delprojektet har haft 19 ungdomar deltagande. Sex ungdomar har gått vidare till arbete. Det har handlat om både reguljära och subventionerade anställningar. Sex ungdomar praktiserar eller studerar. Sju ungdomar avslutar projektet med motiveringen annat alternativt söker arbete. Dessa har då fortsatt stöd av KAA och delprojektet uppger att det finns en planering att påbörja studier hösten 2023 alternativt söka jobb.

Samverkansparter i projektet

- Studie- och yrkesvägledare
- Specialpedagog
- Ungdomshandläggare vid Arbetsmarknadsenheten Nordanstig kommun
- Socialsekreterare
- Psykiatrin
- Nära samarbete med sociala företag

- Arbetsförmedlingen

Ockelbo

Förväntat antal deltagare totalt: 20 deltagare

Totalt antal deltagare: 18 deltagare

I delprojektet arbetar man med följande metoder och arbetssätt

- Delprojektet arbetar på individnivå med individuella lösningar utifrån deltagares behov och förutsättningar
- Walk-and-talk
- IPS-metodiken (individual placement and support)
- Hälsofrämjande insatser
- Friskvårdsaktiviteter
- Praktik
- Motiverande samtal (MI)
- DUA Arbetsgrupp
- Studiebesök på arbetsplatser och folkhögskola, gymnasiet och Komvux

Samverkansparter i projektet

- Individ och familjeomsorgen Ockelbo kommun
- UKN
- Komvux och SYV
- Gymnasieskolan
- Arbetsmarknadsenheten Ockelbo kommun
- Arbetsförmedlingen
- TRISAM där ingår vården, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Kommunen
- Socialtjänsten
- Samverkan via DUA arbetsgruppsmöten

Resultat

Resultatet för delprojektet vid avslut är 78 % av deltagarna har under projekttiden fått arbete eller börjat studera. 28 % av deltagarna gick till arbete och 50 % gick till studier. Delprojektet har haft 18 ungdomar deltagande varav åtta tjejer och 10 killar. Fem ungdomar har gått vidare till arbete. Det har handlat om både reguljära och subventionerade anställningar. 11 ungdomar har börjat studera. Fyra ungdomar praktiserar eller söker arbete alternativt avslutas med motiveringen annat. Har fortsatt stöd av KAA med en planering.

Ovanåker

Förväntat antal deltagare totalt: 20 deltagare

Totalt antal deltagare: 11 deltagare

I delprojektet arbetar man med följande metoder och arbetssätt

- Praktikanskaffning
- Individuellt stöd som främsta metod
- Viss gruppverksamhet
- IPS-metodiken (Individual placement and support)

- SE (Supported employment)
- Stödsamtal med fokus på horisontella principer
- MI (Motivational interviewing)
- Livshjulet som arbetsverktyg att samtala om deltagarens hela livssituation
- KBT
- Arbetsmarknadskunskap
- Föräldrastöd

Resultat

Resultatet för delprojektet vid avslut är 45 % av deltagarna har under projekttiden fått arbete eller börjat studera. 9 % av deltagarna gick till arbete och 36 % gick till studier. Delprojektet har haft 11 ungdomar deltagande varav sex tjejer och fem killar. Fem ungdomar har gått vidare till arbete och studier. Sex ungdomar söker arbete eller praktiserar alternativt avslutas med motiveringen annat vid avslut av projektet. Dessa har då fortsatt stöd av KAA och delprojektet uppger att det finns en planering att påbörja studier.

Samverkansparter i projektet

- Skola
- Hälsocentral
- Socialtjänst
- Arbetsmarknadsenhet Ovanåker kommun
- Bollnäs Folkhögskola
- Barn och ungdomspsykiatri
- Arbetsförmedlingen
- TRISAM
- AME-verkstan som en praktik verksamhet för deltagare som behöver det

Sandviken

Förväntat antal deltagare totalt: 40 deltagare

Totalt antal deltagare: 40 deltagare

I delprojektet arbetar man med följande metoder och arbetssätt

- Case management
- Empowerment pedagogik utifrån metoden 7TJUGO
- Studiefokus och personlig utveckling är centrala delar för projektet
- Individuella träffar som start för samtliga deltagare
- Gruppträffar med 4-6 deltagare i varje grupp
- Praktikanskaffning och uppföljning. Praktik kallad "arbetsredo"
- Hälsofrämjande insatser
- Studiebesök på skolor och ut på arbetsplatser
- Arbetsmarknadskunskap, cv och personligt brev
- Studie- och yrkesvägledning
- Självskattning som metod för att se var varje deltagare är

Resultat

Resultatet för delprojektet vid avslut är 55 % av deltagarna har under projekttiden fått arbete eller börjat studera. 20 % av deltagarna gick till arbete och 35 % gick till studier. Delprojektet har haft 40

ungdomar deltagande varav 21 tjejer och 19 killar. Åtta ungdomar har gått vidare till arbete. Det har handlat om både reguljära och subventionerade anställningar. 14 ungdomar har börjat studera. 15 ungdomar söker arbete vid avslut av projektet. Tre ungdomar avslutar projektet med motiveringen annat. Dessa har då fortsatt stöd av KAA och delprojektet uppger att det finns en planering att påbörja studier eller att gå ut i sommarjobb.

”Det vi känner att vi har lyckats med under denna korta period är att vi fått ut så många till studier, att vi kunnat vara med att stötta de till att ta deras egna beslut till att börja studera, vi tror att vi var på lite extra kring det här med studier, och att vi hade avsatt en speciell person till att vara med, följa upp och skapa förutsättningar till att komma i väg till skolan och framför allt lyssnat på ungdomen. Vi tror också på att flera av dessa som inte valt att studera just nu kommer att ta upp det här med studier, då vi har varit i kontakt med flera av de som inte valt att studera från start, som då sagt att - jag skall nog ta upp det här med studier igen.”

Samverkansparter i projektet

- Centrum för vuxnas lärande
- Västerbergs Folkhögskola
- Samverkan med lokalt ungdomsboende i Sandvikens kommun
- Arbetsförmedlingen
- Individ- och familjeomsorgsförvaltningen i Sandvikens kommun
- SIP-möten
- Bessemerskolan

Söderhamn

Förväntat antal deltagare totalt: 20 deltagare

Totalt antal deltagare: 24 deltagare

I delprojektet arbetar man med följande metoder och arbetssätt

- Startar med individuella möten och försöker sedan få med deltagarna i gruppverksamhet
- Etablerar kontakt med vårdnadshavare och föräldrar
- Genomför ”Prova på lektioner” på Folkhögskolan. Bygger vidare på detta och utvecklar från projektet Omstart!
- Tisdagar har projektet gruppverksamhet på folkhögskolan
- Följt med till SYV och hjälpt med ansökan till CFL och folkhögskolan
- Körkortsteori
- Skapar scheman för struktur över vardagen för deltagare som har behov
- Buss- och tågträning
- Friskvårdande aktiviteter som promenader, utflykter, fiske et
- Intressekollen på Arbetsförmedlingens hemsida, cv, personligt brev
- Relationsskapande aktiviteter

Resultat

Resultatet för delprojektet vid avslut är 33 % av deltagarna har under projekttiden fått arbete eller börjat studera. 8 % av deltagarna gick till arbete och 25 % gick till studier. Delprojektet har haft 24 ungdomar deltagande varav 10 tjejer och 14 killar. Totalt åtta ungdomar har gått vidare till arbete eller studier. Sex ungdomar praktiserar vid projektets avslut. Tio ungdomar söker arbete alternativt avslutas med motiveringen annat vid avslut av projektet. Dessa har då fortsatt stöd av KAA och

delprojektet uppger att det finns en planering för dessa. Flertalet kommer påbörja studier hösten 2023.

Samverkansparter i projektet

- Bollnäs Folkhögskolas filial i Söderhamn
- Kommunala aktivitetsansvaret i Söderhamns kommun
- Komtek på Staffans gymnasium
- Biblioteket
- Kulturskolan
- Söderhamns museum
- Svenska Kyrkan
- Söderhamn secondhand
- Socialtjänsten
- Arbetsförmedlingen
- Gymnasieskola
- Samverkan med Kurdiska och arabiska föreningen för att nå de utrikesfödda föräldrarna
- Samverkat med vårdnadshavare för samsyn kring ungdomen
- TRISAM

Kommunikation, spridning och påverkansarbete

Logotyper

Projektet ha tagit fram en egen logotype för igenkännande på både regional och lokal nivå. Logotypen finns med i alla mallar och dokumentation kring projektet. När delprojekten marknadsfört projektet har de haft logotypen synligt med.

(Bild 3, Bilaga 2)

Vid samtliga offentliga sammanhang så som konferenser och informationsinsatser har det belysts att projektet finansieras av Europeiska socialfonden (ESF). Det har gjorts med hjälp av ESFs logotyper, dekaler, affischer och flaggor. I projektets samtliga lokaler på både lokal och regional nivå har det informerats om att ett socialfondsfinansierat projekt bedrivits, genom dekaler, flaggor och affischer. I samtligt framtaget material i form av utskick, presentationer och metodstöd har projektet använt sig både av den egna loggan men också av ESFs flagglogotype.

Exempel kommunikation, spridning och påverkansarbete på regional nivå

På regional nivå hos Regionstyrelsen och i Kultur- och kompetensnämnden har projektet varit väl känt. På kommunal nivå har projektet varit väl känt på politikernivå. Delprojekten har marknadsfört projektet både inom kommunernas verksamheter men också till externa aktörer. Delprojekten har samverkat med näringslivet och på det vis spridit information om projektet till externa parter.

På Region Gävleborgs hemsida har en sida för projektet funnits där varje delprojekt har haft en egen undersida som beskriver det som har varit specifikt för respektive delprojekt.

Arrangerade erfarenhetsutbyten mellan de olika delprojekten har arrangerats av Region Gävleborg.

[React- EU Ung Nystart - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](http://regiongavleborg.se)

Exempel kommunikation, spridning och påverkansarbete på lokal nivå

Bollnäs kommun

Inför projektstart informerades kommunstyrelsen om projektet och om dess syfte. Sedan har kommunstyrelsen regelbundet fått information och haft möjlighet att ställa frågor om projektet. Information har regelbundet förts med företrädare från Socialtjänsten och försörjningsstödsenheten om projektet och om deltagarna i form av lokala styrgrupps- och arbetsgruppsmöten. Regelbundna möten med företrädare från gymnasieskolan, vuxenutbildningen samt Bollnäs folkhögskola. Ett flertal studiebesök har skett hos olika aktörer tillsammans med deltagare i syfte att både berätta om projektet samt att visa deltagare någon annan verksamhet. Det har varit både eventuella praktikplatser som olika utbildningsanordnare. Särskilda spridningsaktiviteter har bl.a. riktats till SYV på grundskolan, utredningsenheten, försörjningsstödsenheten inom socialtjänsten, till vårdnadshavare. Privata arbetsgivare och föreningar har fått information om projektet vid praktikplaceringar.

Gävle kommun

Gävle har arbetat mycket med att starta samarbete och samtal inom kommunen med både offentliga och civila aktörer och andra samverkanspartners som de har sett varit målgruppen till nytta och aktörer som synes ha nytta av att ha insikt och information om målgruppen. Gävle har jobbat för en förståelse av målgruppen samt lyft den *"då man ofta glömmer bort dessa ungdomar i många sammanhang ute i samhället, utifrån att man ibland förutsätter att man går eller klarar av skolan. Detta har förutom arbetet direkt med ungdomarna varit ett fokusområde utifrån tidigare erfarenheter, vikten kring samverkan och spridning av målgruppens behov och utmaningar kan vara avgörande för ungdomarna ute i samhället och vårt arbete vi gör med ungdomarna i ett längre perspektiv."* Jobbat för att få samarbete med en bredd av aktörer; Brynäs IF, Hemvärnet, Socialtjänsten barn och ungdom, skolor i Gävle kommun, BIG i Gävle, Fältassistenter, Träffpunkt Andersberg, HEAT AB, politiker i Gävle kommun.

Hudiksvall

Hudiksvall har jobbat mycket med spridning av React. Bland annat genom att projektmedarbetare träffat ledningsgruppen på Lärandeförvaltningen vid två tillfällen för att berätta om arbetsätt och metoder i projektet. Även träffat Lärandenämnden för att berätta om React. Spridningen har medfört att man lyft projektet i kommunfullmäktige som lärande exempel. Projektmedarbetarna sitter också i en gemensam samverkansgrupp med Bromangymnasiet, Jobbcentrum, Vuxenutbildningen och förebyggande enheten. Den gruppen kommer att fortsätta att träffas efter projektets slut.

Ockelbo

Kommunen har arbetat för att sprida och synliggöra projektet inom kommunen via DUA arbetsgruppsmöte, DUA styrgruppsmöte samt i kontakt med Socialtjänsten. Spridningen har inte skett via media utan koncentrationen i spridningen har legat intern inom de olika verksamheter där målgruppen finns och där det går att påverka. Spridningen har skett via samtal med kommunledning, chefer inom UKN med flera. Under slutfasen utav projektet har fokus för delprojektledare legat på att sprida arbetsätt och framgångarna som deltagarna gjort under projektiden. Syftet har varit att synliggöra och möjliggöra fortsatt arbete och samverkan. Då delprojektet både har haft

projektmedarbetare både från Arbetsmarknadsenheten och KAA så har spridningen av resultaten och arbetssätten kunnat ske naturligt hos både Utbildnings och kultur nämnden, Socialförvaltningen och kommunstyrelsen. Kommunikation kring projektet har även skett via Trisam utifrån att projektmedarbetare lyft och synliggjort målgruppen. De har även gjort reklam via Ockelbo kommuns hemsida. Under analysfasen så valde delprojektet att marknadsföra projektet via att dela ut vykort (se Bilaga 3) till alla hushåll i Ockelbo kommun, detta för att nå både unga och deras föräldrar. Detta ledde till att ett antal ungdomar kontaktade projektet självmant. Ockelbo kommer även att skapa en förberedande kurs som heter "Jag och mitt ansvar". En kurs som bygger på de behov man uppmärksammat hos ungdomarna och den kommer pågå under 15 veckor.

Delprojekten har synts i olika lokala medier och forum, exempel nedan:

- <https://sverigesradio.se/artikel/nu-far-unga-hemmasittare-hjalp-till-studier-och-jobb>
- <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/gavleborg/alex-och-poya-fran-sandviken-hoppade-av-sina-utbildningar-under-pandemin>
- <https://dinlt.prenly.com/p/din-lokaltidning/2022-06-21/a/nystartat-projekt-ska-hjalpa-unga-hemmasittare/829/546421/29015437>
- Artikel Ljusdalsposten (se Bilaga 4)
- <https://bollnas.se/jobb-och-foretagande/jobb-och-praktik/praktik-och-arbetsmarknadsinsatser/vara-arbetsmarknadsinsatser>
- Ovanåkers kommuns hemsida samt AME Facebook, lokal tidning:
- <https://www.soderhamnskuriren.se/2021-05-19/sa-ska-fler-komma-ut-i-arbete--framgang-for-projektet-ett-hallbart-arbetsliv-i-ovanaker-sex-av-sju-deltagare-ar-redan-ute-pa-olika-platser>
- https://www.ovanaker.se/arbeteochnaringsliv/arbetsmarknadsenheten/amestories/matilda.10868.html?fbclid=IwAR2MnOXze_z5fjYe4gSsgR-1FjwbMaOUIMwgl-xe3HsdJzMqYbBZ4fg7FE
- [Projekt - Arbetsmarknadsenheten | Nordanstigs kommun](#)

Uppföljning och utvärdering

Projektledningen har haft en tät dialog och planering tillsammans med delprojekten under projektets gång. Projektägaren har via deltagarrapportering samlat in stora mängder data för deltagarna. Delprojekten har på månadsbasis redovisat vilket arbete som sker ute i varje delprojekt. Projektägaren har löpande följt deltagarintag samt budget och har gjort analyser och förändringar om det har varit nödvändigt. Löpande dialoger har förts med de delprojekt som av någon anledning har avvikit från den planering som har varit gällande något av ovanstående. Hos projektägaren har det funnits två huvudprojektledare, en projektmedarbetare som ansvarar för uppföljning och analys och en projektkonom. Dessa kompetenser har tillsammans haft en bred kompetens för att tillsammans kunna analysera och följa upp projektet löpande. Arbetet med de horisontella principerna har följts upp med hjälp av det framtagna utbildningspaketet och säkerställande av att alla delar använts. Horisontella principer har varit ett tema som har lyfts upp vid lägesrapportering och dialogsamtal med delprojekten. Under projektet har lägesrapportering skett via lärtillfällen där delprojekten och projektledningen har samlats och utbytt erfarenheter samt tillsammans följt upp och utvärderat verksamheten. Parallellt med detta har projektledningen haft individuella dialogsamtal och besök med samtliga deltagande kommuner.

Användande av resultat - implementering

Det är en stor styrka att tio av länets tio kommuner samtidigt har kraftsamlat för projektet. Det har gett en styrka då flera olika metoder och insatser provas och utvecklas samtidigt utifrån undergrupper inom målgruppen beroende på tidigare erfarenheter och utbildningsnivå hos individerna.

Förutsättningar och upplägg för projektet varierar från kommun till kommun. Vissa kommuner har i och med projektet gjort organisatoriska förändringar och förändringar i samverkansstrukturer. I andra kommuner har projektet levt parallellt med ordinarie verksamhet. Förutsättningar för en lyckad implementering har därför varierat från kommun till kommun och implementeringsplanerna har sett olika ut från kommun till kommun. Samtliga kommuner, förutom Ljusdals kommun, har sedan tidigare deltagit i ungdomsprojekt och uppger att de byggt vidare på tidigare erfarenheter och kunnat nyttja metoder och samverkansformer som då upparbetats. Ljusdals kommun har startat igång från grunden och det har då tagit en tid att upparbeta samverkan och lägga en grund för att sprida information i kommunen att projektet finns.

När projektet nu är avslutat så kan det utläsas vilka resultat projektet har gett och varje kommun har spridit och använt sina respektive resultat. De förbättrade samverkansformerna som har etablerats i kommunerna men också med andra aktörer har implementerats i verksamheten löpande under projekttiden. Den kunskapsöverföringen som har skett mellan delprojekten är en viktig kunskapskälla. Även misslyckanden har blivit en lärdom för alla. Den sammanlagda erfarenheten i alla delprojekt har gynnat samtliga och bidrar till att fungerande metoder kan komma att implementeras och spridas.

Många av delprojektet har arbetat med implementering löpande under hela projekttiden även om arbetet med implementering har intensifierats under slutet av projektverksamheten. I delprojekten har man haft som målsättning i arbetet att inte bygga projekt som ligger på sidan om den ordinarie verksamheten utan det är något som ska kunna finnas med i den ordinarie verksamheten i framtiden. Metodutveckling är något som delprojekten har lagt mycket fokus på och när man har utformat metoder och arbetsätt så har man försökt att ta hänsyn till att det ska gå att göra utan den resursförstärkning som projektet har medfört.

Det individuella stödet som man har arbetat mycket med under projektet är något som man har sett varit väldigt lyckosamt för deltagarnas utveckling och det har funnits ett stort behov av att bygga upp trygghet, tillit och förtroende till en början för att sedan kunna ge stöd för individen att ta nästa steg. De samverkansformer som man har byggt med olika aktörer under projekttiden är något som kommer att leva vidare även efter avslutat projekt och mycket av de utmaningar som målgruppen har haft har kunnat förebyggas tack vare den samverkan genom att exempelvis en ungdom inte har hamnat mellan stolarna.

De metoder, arbetsätt och samverkansformer som bedrivs i projektet genomsyras av de horisontella principerna varför de perspektiven kommer att leva kvar i det som har implementerats, används och sprids.

Några exempel på implementerade metoder och arbetsätt är:

Gävle

Resultatet av projektet kommer användas i ordinarie verksamhet och implementeras direkt. Gävle kommer fortsätta jobba med gruppverksamhet där de riktar in sig på ungdomar som medverkat under projekttiden samt arbeta vidare med att lyfta målgruppen och skapa samarbete, förståelse och

samverkan med olika aktörer. Gävle arbetar kontinuerligt med att ta till vara resultatet inom den egna organisationen.

Ovanåker

Arbete med ungdomar har implementerats i kommunens ordinarie verksamhet. Ovanåker har byggt bättre samarbete med skolor på så vis att ungdomar får direkt information om stöd och hjälpinsatser de kan få redan under skoltid istället för att informationen når ungdomarna när de redan hoppat av skolan. För att förhindra avhopp kliver AME in och tillsammans med skolan samordnar en del av praktisk verksamhet för att ungdomen ska stanna kvar och fortsätta sin skolgång.

Sandviken

Delprojektet arbetar med att fortsätta synas för både ungdomar och föräldrar för att på så vis kunna arbeta förebyggande och förhindra exempelvis skolavhopp eller långvarigt utanförskap i form av exempelvis hemmasittande och arbetslöshet. Arbetar vidare med att bygga broar med och mellan föräldrar och ungdomar som ett sätt att medvetandegöra och minska stressen hos båda dessa parter. Arbetssättet beskrivs som "fler kan göra mera" och att hjälpa ungdomen tillsammans från flera olika håll är något Sandviken fortsätter arbeta med. Samverkan har överlag blivit bättre under den tid projektet pågått. Gäller mellan skola, arbetsgivare, stödboende och ideella föreningar.

"Vi kommer inte att släppa detta nu när vi avslutar detta och naturligtvis kommer vi att ta med det i vår ordinarie verksamhet och i kommande projekt. Jag tror även på att vi kommer behöva vara mera tydliga i våra roller och vara mera konsekventa i våra mål!"

Söderhamn

Delprojektet kommer att implementera delar av projektet och fortsätta med exempelvis gruppverksamhet men i mindre skala för de som behöver det. Kommer även att arbeta med ihållande individuellt stöd men inte i samma utsträckning som under projektet. Den viktigaste lärdomen är vikten av att bygga relationer och det kommer verkligen finnas med i framtiden.

Kommentarer och Tips

Tips till framtida projekt

Region Gävleborg som projektägare har ställt krav på medverkande delprojekt att göra ett grundligt arbete i alla steg och faser i projektet. ESF ställer krav på ansökan, avstämningsrapport, lägesrapport, implementeringsplan, kommunikationsplan och slutrapport. Samma krav har projektägaren ställt på delprojekten. Att ha gjort detta arbete ordentligt på delprojektsnivå har varit väl investerad tid. Det har bidragit till att man på lokal nivå har haft ett dokumenterat och strukturerat arbete. Det har underlättat till exempel implementerings- och spridningsarbetet att ha implementerings- och kommunikationsplaner på lokal nivå.

Tips från delprojekten till framtida projekt är att de fortsatt önskar tid att jobba i verksamheten med deltagarna och avlastas så mycket det går från administrativa uppgifter. Exempelvis att lägesrapporteringarna sker i en form av avstämningar där Region Gävleborg ansvarar för administration och dokumentation vilket har uppskattats mycket och förordas från samtliga delprojekten att fortsätta med framledes.

Att projektledningen har skapat forum för erfarenhetsutbyte har uppskattats och önskas fortsättningsvis vara liknande upplägg i kommande projekt. Erfarenhetsutbyte delprojekten emellan i form av att de besökt varandra och utbytt lärdomar är även det ett tips då det är lätt att annars bli "hemma-blind" i sin egen kommun.

Förteckning bilagor

Bilaga 1 – Förändringsteori

Bilaga 2 – Bilder

Bilaga 3 – Spridningsexempel

Bilaga 4 - Spridningsexempel